ADOSSIER AKTIEF JANUARI 1988 COMMODOR

AKTUELE BIJLAGE BIJ COMMODORE DOSSIER

SCHUIVEN MET BITS EN BYTES (8)

Uiteraard wordt bij het schrijven van rubrieken als deze 'in de doos' met routines gegrepen. De meeste machinetaalprogrammeurs hebben immers een uitgebreide verzameling met de meest uiteenlopende subroutines tot hun beschikking:subroutines die door hun opbouw makkelijk zijn in te passen. In deze aflevering presenteren we u twee van dergelijke subroutines.

De eerste, DECOUT, dient om getallen decimaal op het scherm te kunnen afdrukken. Een zeer handige subroutine, die als extra de optie biedt om het aantal af te drukken cijfers te kunnen opgeven.

We hebben het er in de vorige aflevering al overgehad: documenteer, als u zelf dergelijke subroutines schrijft, de zaak grondig. Het is niet altijd even leuk (zeker niet als je met een spannende game of met 64 sprites tegelijkertijd bezig

COMMODORE DOSSIER AKTIEF verschijnt 12 keer per jaar. In februari, mei, augustus en november als bijlage in het hart van Commodore Dossier, in de overige maanden als losse uitgave uitsluitend voor abonnees van Commodore Dossier.

DEZE MAAND:

BITS EN BYTES
Pagina 1

ONDER HET MES

Pagina 8

MARKT

Pagina 11

SCN

Pagina 14

GENEALOGIE 64

Pagina 15

bent), maar u wordt dubbel en dwars uitbetaald!

De documentatie bij een subroutine zou erbijvoorbeeld als volgt uit kunnen zien:

Naam: DECOUT

Functie: Inhoud van A (low byte) en X (high byte)op het scherm

Voor de aanroep: A en X bevatten getal, Y bevat het aantal cijfers

Na de aanroep: Y = \$FF, X en Y zijn veranderd.

DE WERKING VAN DE ROUTINE

De routine is geschreven in FAST-assembler, op dit moment de assembler volgens de programmeurs van Commodore Dossier. Snelheid, snelheid en nog eens snelheid... maar John Vanderaart heeft u daar al alles over verteld. We houden de FAST-regelnummers aan bij de bespreking van deze subroutine:

140-160:

Het af te drukken getal-wordt in twee geheugenplaatsen gezet, zodat A en X vrij zijn voor gebruik. Wilt u maar liefst negen bytes besparen (VIC-20 liefhebbers, opgelet!), gebruik hiervoor dan twee zero pagelocaties! Y, dat het aantal cijfers bevat, wordt met een verminderd, zodat Y als index kan worden gebruikt (kijk naar DECOUT03 en DECOUT04: Y fungeert nu als pointer!)

200-320:

Een 'tricky' test, zoals ook weer bleek uit een brief van een verbaasde lezer. Echt waar, meneer van den Berg uit Zwolle, we besparen hiermee ruimte en er zit geen fout in de routine! We willen weten of de inhoud van DECOUT06/DECOUT07 groter is dan het word uit de tabellen DECOUT03 en DECOUT04.

Hiervoor gebruiken we de volgende constructie:

LDA ..

CMP ..

SBC ..

In feite doen we niets anders dan een woord van een ander woord aftrekken. En zo langzamerhand weet elke 6500-programmeur wat er bij een aftrekking gebeurt: de carry wordt nul als het resultaat 'onder de nul duikt'!

Assemblerlisting voor Decout

			n x decimaal op a	
			(6/87) met varia	abel
130	; aantal ci	lier	s (in y).	
	decout	ata	decout06	;LB van getal
150	abcoac		decout07	HB van getal
160		dey	accourt.	aantal cijfers
170				, 440, 641, 641, 641, 641, 641, 641, 641, 641
180	decout01	ldx	#0	guotient
190				
	decout02	lda	decout06	
210	MOCOG SUZ		decout03,y	
220			decout07	
230			decout04.y	
240			decout05	:afdrukken
250				
260	•	sta	decout07	
270			decout06	
280			decout03.y	
290			decout06	
300				
310		inx		
320		bne	decout02	
330				
		txa		
350		ora	#\$30	
360		jer	chrout	kernal: \$FFD2
370				
380		dey		
390		bpl	decout01	
400		rts		
410				
420	decout03	byt	1,10,100,232,16	;1,10,100,1000,10000 (LB)
430	decout04	byt	0,0,0,3,39	;1,10,100,1000,10000 (HB)
440	•			
	decout06	byt	0	;opslagruimte
		byt		

De bovenstaande instructies hadden we dus kunnen vervangen door:

SEC LDA .. CMP .. LDA .. SBC ..

Dit had hetzelfde resultaat gehad: de carry bevat de door ons noodzakelijk informatie. MAAR: een CMP-instructie doet hier ook precies wat we nodig hebben: de carry wordt gezet (SEC in het tweede voorbeeld), de inhoud van A wordt bij de aftrekking betrokken en de carry staat goed voor de volgende aftrekking. Simpel, maar toch tricky! De byte winst telt voor de meeste programmeurs echter zwaar...

Al naar gelang de inhoud van het carry-bit (regel 240) wordt de feitelijke aftrekking uitgevoerd en wordt het resultaat opgeborgen. Als een aftrekking kon plaatsvinden, wordt X (de quotiënt, met één verhoogd.

340-360

X bevat het quotiënt, tenminste: één cijfer ervan. Dit cijfer wordt naar A verplaatst en veranderd in ASCII.

Let nog even op de tabellen DECOUT03 en DECOUT04:deze bevatten de low en high bytes van de aftrektallen. Scheelt een hoop ellende: tabellen zijn handig, zeer handig in machinetaalprogramma's!

DE UITSMIJTER VAN DE MAAND: SELECT

Als je als programmeur een rubriek als Schuiven met Bits & en Bytes samenstelt, hanteer je twee principes: publiceer NOOIT een routine waarvan je niet had verwacht dat je hem kon schrijven, en: publiceer HELEMAAL NOOIT een routine die nog nooit in een gepubliceerd programma is gebruikt.

Gelukkig zijn principes er om overboord te gooien: SELECT maakt een einde aan de problemen die machinetaalprogrammeurs hebben met het maken van mooie menu's. SE-LECT zit onder andere in EVA 10.0: de nieuwe versie van EVA die op dit moment wordt gecodeerd. Het is een van de vriendelijkste routines die ik ooit heb geschreven: de gebruiker 'wandelt' met de cursortoetsen door een lijst met keuzes heen en kiest uit wat van zijn gading is.

Met andere woorden: gebruik SELECT, en laat eens zien wat voor wonderen u ermee kunt verrichten. Een handig disketteprogramma voor beginners? (FORMAT, DIRECTORY enz.) Staat nog niet in mijn bak. Een snelle scherm-editor? Altijd gezellig. Een Supertrainer voor vijfhonderd games, alfabetisch te selecteren: SE-LECT kan de input aan en Sluman wil zo'n trainer graag hebben, al is het maar om collega Vanderaart z'n "Hopeloos" eens te kunnen uitspelen.

POST

Post is altijd welkom, mits vriendelijk van toon worden brieven helemaal gelezen en diskettes met sources zijn natuurlijk altijd interessant (vergeet de gebruikte assembler niet te vermelden en voorkom daardoor de nodige puzzeltochten)!

Zoals gezegd: SELECT maakt

Demo Selectroutine Basic

64:poke 56,64:clr<shift>/<spatie>92

y=1+(1>9)*7+16*(h+(h>9)*7):pokex,y:poke 53280,y:next

:poke 53280, bo<shift>/<spatie>bb

ready8:h=asc(left\$(y\$,1))-48<shift>/<spatie>db

forx= 16384 to 16945<shift>/<spatie>d6

bo=peek(53280)<shift>/<spatie>54

l=asc(right\$(y\$,1))-48<shift>/<spatie>04

0d, 20, 20, 20, 44, 45, 4d, 4f<shift>/<spatie>4c data 4c,85,41,86,fb,84,fc,a0<shift>/<spatie>c6 00, b1, fb, f0, 0a, 20, d2, ff<shift>/<spatie>c5 c8, d0, f6, e6, fc, d0, 00, 60<shift>/<spatie>ac 04,06,07,08,0c,9d,41,1c<shift>/<spatie>59 4e, 53, 54, 52, 41, 54, 48, 45
shift>/<spatie>78 53, 45, 4c, 45, 43, 54, 2d, 52<shift>/<spatie>1d 4f, 55, 54, 49, 4e, 45, 0d, 11<shift>/<spatie>6b 1,20,20,20,20,20,20,20,20<ahility/<spatie>65 20,20,20,4f,56,45,52,20<shift>/<spatie>0a 44, 49, 54, 20, 50, 52, 4f, 47 \shlft>/ \spatie>0e 52,41,4d,4d,41,0d,0d,20<shift>/<spatie>4c 20,20,20,20,20,20,20,20,20cshift>/<spatie>5f 52,20,52,41,4e,44,4b,4c<shift>/<spatie>dd 52,41,40,44,45,52,20,53<shift>/<spatie>fd 43,48,45,52,4d,4b,4c,45<shift>/<spatie>ff 55,52,0d,20,20,20,20,20,shift>/<spatie>e9 4b, 53, 54, 4b, 4c, 45, 55, 52<shift>/<spatie>8c 20,20,20,20,45,49,4e,44<shift>/<spatie>bb 7,52,41<shift>/<spatie>a0 20,56,41,4e,20,44,45,20<shift>/<spatie>71 20,56,45,52,41,40,44,45<shift>/<spatie>27 45,55,52,0d,20,20,20,20cshift>/<spatie>d2 20,20,20,20,20,20,56,45<shift>/<spatie>b4 20,20,20,20,20,20,56,45,52<shift>/<spatie>e9 41, 4e, 44, 45, 52, 20, 54, 45<shift>/<spatie>94 1d, 0d, 0d, 0d, 20, 20, 20, 20<shift>/<spatie>f0 45,20,56,41,4e,20,44,49<shift>/<spatie>a7 4d, 4d, 41,00, a8, b9, 18, 40<shift>/<spatie>22 42, 22, 42, 28, 42, 2e, 42, 93<shift>/<spatie> sys 16384<shift>/<spatie>e0 data 100 2220 2230 2240 2260 3260 3260 3260 310 110 20 061 30 40 09 200

het mogelijk om een keuzemenu op het scherm te zetten. Per schermregel kunt u een item laten kiezen. De door de gebruiker gemaakte keuze kunt u heel makkelijk scannen: SELECT retourneert het nummer van de gemaakte keuze.

Als een en ander een beetje warrig overkomt: tik de listing in en kijk zelf. We hebben een Basic-versie van een SELECT-demo opgenomen: tik deze in als u problemen heeft met de assembler-listing.

Onthoud een paar zaken als u SELECT gaat gebruiken:

 Reserveer een buffer van 25 bytes voor regelinformatie die SELECT nodig heeft. Noem deze buffer SELECTBUFFER.
 Stel dat de regels 6 en 8 van uw scherm een menuoptiebevatten. In de eerste twee bytes van SELECTBUF-FER komen dan de getallen 6 en 8. Kiest de gebruiker regel 6, dan retourneert SELECT het getal 0: (de eerste regel in de buffer is aangeroepen). Kiest hij of zij regel \(\text{2}\) dan retourneert SELECT het getal 1: de tweede regel in de buffer. Dit getal vermenigvuldigt u met twee (routineklusje: ASL A) en gebruikt u als index (routineklusje, TAX, zie de regels 2970-3030) van de source.

2. Valt u op hoe kort het hoofdprogramma is? SELECT neemt alles voor zijn rekening. U hoeft alleen maar aan te roepen, de input op te vangen en naar de van toepassing zijnde routine te springen. Boomstructuren vormen dus geen enkel probleem meer: vergeet echter niet om SE-LECTBUF dan steeds aan te passen. 3. Er zijn voor de gebruiker een aantal sluipwegen:
RUN/STOP verplaatst de 'cursor' (kijkt u zelf maar)naar de onderste regel en selecteert deze: gebruik de ondersteregel dus altijd als EXIT-mogelijkheid. CRSR DOWN gaat een keuze omlaag: CRSR RIGHT en CRSR UP gaat een keuzeomhoog. RETURN selecteert de keuze.

4. In A kunt u (sterker nog: moét u) de regel opgeven waarop de cursor zich bij de eerste aanroep moet bevinden. Hierdoor kunt u bij boomstructuren regels laten onthouden, zodat de gebruiker kan volstaan met een serie RETURNS.

Aan het voorgaande kunt u het al zien: SELECT is geen kinderachtige routine. Gebruik hem dus om uw programma's professioneel te laten lijken, want daar is het immers allemaal om begonnen!

Trouwens: welke machinetaalprogrammeur wenst een echte uitdaging: Schrijf SELECT eens om, zodat u (net als bij Lotus, Multiplan, MS-WORD, Superscript en dergelijke) woorden die naast elkaar staan als gescheiden opties kunt kiezen. Wij zijn nieuwsgierig, wachten af en houden de hand op!

Post voor deze rubriek: Schuiven met bits & bytes Postbus 9194 1006 CC AMSTERDAM

20,20,20,44,49,54,20,50<ahilt>/<spatie>24 52,4f,47,52,41,4d,4d,41<ahilt>/<spatie>56 20,57,45,52,44,20,47,45<ahilt>/<spatie>3f 20, ec, 40, 0a, aa, bd, 1e, 40<shift>/<spatie>f2 48, bd, 1d, 40, 48, 60, a2, ad<shift>/<spatie>c8 a0,41,20,03,40,20,e4,ff<shift>/<spatie>c3 f0, fb, 4c, 85, 41, 93, 0d, 0d<shift>/<spatie>dc 47,41,38,41,22,41,22<shift>/<spatie>62 4a, 41, 20, 5a, 41, c6, fe<shift>/<spatie>12 40,85,fd,4c,f6<shift>/<spatie>4e a5, fe, 60, 20, 5a, 41, a9, 0d<shift>/<spatie>5e 41, a9, 00, 85, fc, a5, fd<shift>/<spatie>cd 0a, 0a, 0a, 85, fb, 0a, 26, fc<shift>/<spatie>b9 fc, 69, 04, 85, fc, a0, 27, b1<shift>/<spatie>9c 20,03,40,a9,00,a2,05<shift>/<spatie>ec 53,43,48,52,45,56,45,4e<shift>/<spatie>4b 4f,4d,0d,20,20,20,44<shift>/<spatie>73 20,53,45,4c,45,43,54<shift>/<spatie>6b 2d, 52, 4f, 55, 54, 49, 4e, 45<shift>/<spatie>6e fe, 10, 03, a6, 02, ca, 86<shift>/<spatie>77 20,5a,41,e6,fe,a6,fe<shift>/<spatie>37 8d,77,02,a9,01,85,c6,4c<shift>/<spatie>ad 20,44,45,4d,4f<shift>/<spatie>68 54, 52, 45, 52, 45, 4e<shift>/<spatie>7a 0d,0d,0d,0d,20,20,20,20<shift>/<spatie>02 20,20,20,20,20,20,28,44<shift>/<spatie>43 20,4f,50,20,45<shift>/<spatie>44 00, ee, 20, d0<shift>/<spatie>a4 02, d0, eb, a2, 00, f0, e7<shift>/<spatie> 88,10,f3,60,a2,27,a0<shift>/<spatie> 0a, 26, fc, 65, fb, 85, fb, a5<shift>/<spatie> fb, c9, 20, f0, 04, 49, 80, 81<shift>/<spatie> bd, 18, 20,54,45, 4e, 53, 2c, 4 fb, { 40, data 600 610 630 640 099 650 680

4016 4016 4016 4016 4016 4016 4016 4016	401f 1c 42 4021 22 42 4023 28 42 4025 2e 42 4027		4029 4029 4029	4048 55 54 48 46 45 0d 4041 11 11 4051 20 20 20 20 20 20 20 20	4061 48 54 20 4061 406f 20 20 20 407f 45 52 20	408c 20 20 408c 20 20 409c 45 52 20 40ab 20 20 20 20 40ab 40ab 52 20 20 40ab 40ab 45 52 20 20 40ab 65 52 20 40ab 65 5
4 4 4 4 4 4 4 4 4 4 4 4 4 4 4 4 4 4 4	4021 4023 4025 4025		4027 93 0d 4029 4029 20 20 20 4039 56 41 46	4049 55 54 49 4041 11 11 4051 20 20	4061 48 54 20 4061 20 20 20 4071 45 52 20	408c 20 20 20 409c 45 52 20 400b 0d
			, 5		01680 01700 01700 01700	01710 01710 01710 01710 01720 01720 01720
tartcode org \$4000 jmp start				egu 53281 egu 53281 egu 646	cerst cen print message-routine (routinewerk)	str zpl sty zp2 ldy 80 lda (zpl),y beq printmessag02 ;klaar jer chrout ;op het scherm zetten iny
startcode	salle aodige v	1 40 41 10 1 40 41 10 1 40 41 10	getin chrout	randkleur schernkleur tekstkleur	eerst een pri	printessage printessag01
	4	unid men	- FE	- M2	- M3	

	santal opdrachten	C
byt 13,17,29,145,3 wor select04-1 wor select05-1	selectub.1 selectub.1 selectub.1 selectub.1 sp4 sp4 sp4 sp5 selectus invertline sp4 sp6 selectur sp3 selectur sp3 selectur sp4 sp6 selectur sp6 selectur sp6 selectur sp6 selectur sp7 sp6 selectur sp7 sp6 sp7	25 to 125
; select09 1d 91 03 select11	41 selectus 41 selectus 41 selectus 41 selectus 41 selectus 5 selectus 61 selectus 7 sel	
4114 4114 4119 4719 4711 4711 4711 4711	1 10 50 50 10 10 10 10 10 10 10 10 10 10 10 10 10	02600 4160 0a 02610 4161 0a
1 45 49 4e 44 45 20 56 41 1 4f 47 52 41 4d 4d 41 00	select-routine select-routine yoor aanroepen: a = nr wan default-commando x = aantal commando s buffer (selectbuffer) wan 25 bytes reserveren en daarin regelnumers opgeven na aanroepen: a berat opdracht- nummer (plaats in selectbuffer yan geselecteerde regel) select las jar getin selectus jar getin da select08 select08 select08 select08 select08 select10 dax bay select10 dax bay select10 dax bay select10 dax bay select11 da select11 da select11 asl da select111,x pha lda select11,x	Pha
20 20 20 20 20 20 20 20 20 45 46 20 44 49 54 20 50 52 4f		
40cc 40cc 40cc 40cc	0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0	02150 4112 48 02160 4113 60

20 22 22 22 22 22 22 22 22 22 22 22 22 2
State
State
Street
Street
10 10 10 10 10 10 10 10
65 fb deepl
Start
Second S
Second S
State Stat
10 10 10 10 10 10 10 10
10
11 fb celect02 ldd (sp1), y celect01 ldd (sp1), y celect02 ldd (sp1), y celect02 ldd (sp1), y celect02 ldd (sp1), y celect01 ldd (sp1), y celect02 ldd (sp
10 17 10 10 10 10 10 10
10 10 10 10 10 10 10 10
10 04 beg selection 03190 1144 20 05 05 04 45 20 53 45 44 54 54 54 45 15 44 45 15 44 45 15 54 45 15 54 45 15 54 45 15 54 45 15 54 45 15 54 45 15 54 45 15 54 45 15 54 45 15 54 45 15 54 54 54 15 54 54 15 54 54 15 54 54 15 54 54 15 54 54 15 54 54 15 54 54 15 54 54 15 54 54 15 54 54 15 54 54 15 54 54 15 54 54 15 54 54 54 15 54 54 54 15 54 54 15 54 54 15 54 54 15 54 54 15 54 15 54 15 54 15 54 54 15 54
10 04 beg selection 03190 (lief 54 45 20 54 45 20 44 45 40 47 45 53 53 54 45 20 44 45 40 47 45 53 53 54 45 20 44 45 40 47 45 53 53 54 45 20 44 45 40 47 45 53 53 54 45 20 44 45 40 47 40 47 40 4
80
1
Select01 deg ### 100 200 200 200 200 200 200 200 200 200
Selection dep
10 ft
1220 421d ### 100 421d ### 100 422d 422d ### 100 422d #### 100 422d ### 100 422d
03210 421d 0320 221d 0320 222d 032
27 start ldr % ctartscherm a0 40
27 start ldx # <startschera< td=""></startschera<>
2.27 start ldx %ctartccherm au 4.0
20 start ldx %cstartscherm a0 0256 4223 ; 0250 4223 i. ldx %cstartscherm a0 02 02 422 i. ldx %cstartscherm a0 02 02 422 i. ldx %cstartscherm a2 02 1
27 start ldx %cstartscherm 03250 4223 en 21 d0 schermverander inc schermkleur 0370 4225 en 22 d0 schermverander inc schermkleur 0370 4226 en 22 d0 schermverander inc schermkleur 0370 4229 sign for schermverander inc schermkleur 0320 4229 sign for schermverander inc schermkleur 0320 4229 sign for schermverander inc schermkleur 0320 4229 sign for schermverander inc schermkleur 0330 4225 en 86 02 tektverander inc tekstkleur 0330 422 fc 74 a4 sinc tekstkleur 1330 422 fc 74 a4 sinc tekstkleur 1330 422 fc 74 a4 sinc tekstkleur 1330 fa fa ft
20 8 40 ld # Startscherm 03200 4225 gr printmessage 03200 4229 gr printmessage gr printmessage 03200 4229 gr printmessage
20 3 40
20 03 40 jsr printmessage 0329 4229 ; 03290 4229 4229 1229 12300 4229 es 86 02 tekstverander inc tekstkleur a2 05 ldx #5 jsr select 03310 4222 42 85 41 jmp start 03320 4221 42 85 41 jmp start 03320 4221 42 85 41 jmp start 03330 4221 42 84 einde jmp start 60 mp pha lda routines,x 10 mp pha
ag 60 lda #U also for ilda #U also for ilda #U 20 cc 40 ldx #5 20 cc 40 lda routines+1,x bd 1d 40 lda routines,x 48 lda routines,x 48 lda routines,x 48 lda routines,x 49 lda routines,x 40 lda routines,x 40 lda routines,x 41 lda routines,x 42 lda routines,x 43 lda routines,x 44 lda routines,x 45 lda routines,x 46 lda routines,x 47 lda routines,x 48 lda routines,x 49 lda routines,x 40 lda routines,x 40 lda routines,x 41 lda routines,x 42 lda routines,x 43 lda routines,x 44 lda routines,x 45 lda routines,x 46 lda routines,x 47 lda lda routines,x 48 lda routines,x 49 lda routines,x 40 lda routines,x 40 lda routines,x 40 lda routines,x 41 lda routines,x 42 lda
a2 05 1dx #5 20 1dx #5 20 cc 40 1sr select 20 ss 41 20 cc 40 20 st setverander inc teksthlear 21 cc 40 22 cc 4c 85 41 23 cc 4c 85 41 24 cc 4c 85 41 25 cc 4c 85 41 26 cc 4c 26
2 05 1dx #5 2 0 cc 40 5 1s select 2 0 cc 40 5 2s cc 65 41 5 pp start
20 ec 40 jer select 20 ec 40 jer select 20 ec 40 jer select 30 e22f 4c 7f af einde jmp \$a474 an tax hd 1e 40 jean routines. x bd 1d 40 jean routines. x 60 rts 60 jean routines. x 48 jean routines. x 60 jean routi
20 ec 40 jsr select ; 03 asl a tax
oa tax tax tax tax tax tax tax tax tax ta
bd 1e 40 tax tax hd 1e 40 lda routines+1,x hd 1d 40 lda routines,x 48 routines,x 60 rts
bd 1e 40 48 60
hd 1e 40 bd 1d 40 60
84 84 86 60
14 40 14 8 60
09 19 10 99
4 8 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0
09
20
03070 419e ;de verschillende routines:

EE UNIEKE OPBOUWWERKEN COMMODOR

Nog nooit werd in een boek zo diep ingegaan op alle facetten en mogelijkheden van de C64!

Stap voor stap leert u werken met

- Basic Hulptalen ●Geluid
- Graphics & Sprites Randapparatuur
- Machinetaal

Bliif niet meer steken in een eenvoudig spelletje!

Door de logische opbouw van de uitgave en de professionele voorbeelden komt u tot een volledig gebruik van uw computer en de randapparatuur.

Wegwijs worden in programmeertalen. Aan de hand van voorbeelden met praktisch te gebruiken subroutines leert u te werken niet alleen in BASIC maar ook in PASCAL, LOGO, PILOT, Simon's BASIC, ADA en minder bekende talen.

De grafische mogelijkheden en het geluid. vormen twee sterke kanten van de C 64. Een C 64 heeft 3 toongeneratoren waardoor de geluidskwaliteit van de

machine bij velen geliefd is. En uiteraard zullen de meest bekende melodieën hier in de toekomst niet ontbreken.

Wat betreft de grafische mogelijkheden komen o.a. het juiste gebruik van o.a. sprites aan bod.

Nuttige adressen, produktinformatie, tips voor het gebruik van apparatuur en programmeren vormen de afsluiting van een werk dat beginner en gevorderde C 64-gebruiker van begin tot eind zal boeien.

GRATIS UNIEKE HULPMIDDELEN Reeds in het basiswerk zijn enkele unieke hulpmiddelen opgenomen:

- "cheatsheets", bijvoorbeeld program-meer-commando's samengevat bij en op het waarmee flowcharts, grafische software en sprites ontwikkeld kunnen worden.
- Papier voor grafisch ontwerpen.

EN OP KORTE TERMIJN:

Software op floppy en/of casette en speciale aanbiedingen.

Basiswerk: f 99,- (B.fr. 1800,-),

exclusief verzendkosten. Aktualiseringen à f 55,- (B.fr. 1000,-).

In deze unieke uitgave wordt in begrijpelijk Nederlands een breed scala van de populaire maar moeilijke spellen voor de C 64 uitgelegd. Aan de hand van duidelijke beschrijvingen en afbeeldingen (schermfoto's) worden de spellen systematisch besproken. Door middel van trucs (praktische handigheden), speeltips en plattegronden dringt u door tot de essentie van het spel.

De volgende categorieën van spellen worden besproken:

- Simulatiespellen
- Avontuurspellen
- Denkspellen
- Beweeg- en schietspellen

Daarnaast wordt veel aandacht besteed aan de accessoires, die bij het spelen van spellen onmisbaar zijn.

Welke spellen kunt u zo al verwachten? Een kleine greep:

- ULTIMA III;
- Ghostbusters; Natocommander:
- Cluedo;
- Summergames 1+2;
- Sky Fox;
- Bruce Lee;

En op het creatieve vlak, o.a.:

- Music Construction Set;
- Koala touchpad;
- Sketchpad.

In het basiswerk zijn ca 50 spellen opgenomen, in de aanvulling komen telkens circa 20 spellen.

Basiswerk f 99,- (B.fr. 1800,-),

exclusief verzendkosten. Aanvullingen à f 55,- (B.fr. 1000,-).

Speciaal voor u

Bij deze uitgaven worden, waar nuttig en nodig, cheatsheets en cassettes met software bijgeleverd: zonder meerkosten. De uitgaven worden geleverd in luxe A4 band (25 x 32 cm).

ANBIEDING

De ware Commodore enthousiast zal beide boeken willen hebben. Indien u nu besluit beide boeken tegelijk te bestellen betaalt u hiervoor geen f 198,- maar slechts f 158,- (B.fr. 2880,-).

WEKA Uitgeverij BV Postbus 61196 1005 HD Amsterdam tel. 020 - 86 71 31

BESTELBON

zend mij direct/via boekhandel* de aangekruiste boeken toe. De aanvullingen à f 55,ontvang ik automatisch tot wederopzegging.

- □ Van Basic tot machinetaal op C 64 (f 99,- of B.fr. 1800,-)
- Het zwaardere werk op C 64 (f 99,- of B.fr. 1860,-)
- Beide uitgaven tegen de speciale aanbiedingsprijs van f 158,- (B.fr. 2880,-).

Naam:

Adres:

PC/Plaats:

Telefoon: _

_ Handtekening: _

* Boekhandel:

CDA

Bon zenden aan: Weka Uitgeverij B.V., Antwoordnummer 15412,

1000 PZ Amsterdam

ONDER HET MES...

John Vanderaart bekijkt wederom een aantal opmerkelijke spellen en geeft zijn soms ongezouten mening. Om Dossier Aktief toch praktisch te houden zorgt hij gelukkig voor wat handige speltips.

ARCADE CLASSICS

Firebird voert sinds lang een speciaal budget- label getiteld 'SILVER-range'... Meestal gaat het om goedkope software, vaak dito geprijsd. De subtitel 'classics' wordt hier dan ook waarschijnlijk gebruikt om auteurs-rechten te vermijden. Het gaat namelijk om regelrechte klonen van 'Space Invaders', 'Snakes', 'Asteroids' en 'Space Wars'... en toch helemaal niet zo slecht gekloond!

Vier stuks in een 'single-load', dus zelfs met turbo duurt dit wel eventjes, het hireshoofdmenu met de grootste cursor aller tijden laat de speler kiezen.

*'Space Invaders', enkele muurtjes, horden gestaag rechts/links zakkende nasties, wat langszoemend bliep-materiaal en het blaffende basisschip. Knallen, knallen, tot het zeer goed... Nog net zo leuk als twintig jaar geleden!

*'Asteroids', allemaal langszwevende meteorieten in diverse formaten, af en toe piept er iets UFO's. Een 'kjuut' deltavliegtuigje in het 'midden'. Beetje roteren, beetje vliegen en maar boem-boem. Schitterend!

*'Snakes', twee slangen die wat kronkelen, voedsel om langer te groeien... Als slang nooit bijten, maar gebeten worden en vooral veel eten. Lachen!

*'Space Wars', van alles in te stellen, een planeet, twee delta-vliegtuigjes... Schieten, ontwijken en vooral niet crashen. Een wereldspell

Waarom zo coulant?

Vier klassieke spellen voor een regelrechte priks, (de prijs varieert van dealer tot aanbieding, maar in de regel ver onder de Fl 25,-), simpele maar snelle graphics, goede muziek, en maar rammen op die vuurknop! Misschien ben ik wel bejaard, maar ik vind het nog leuk ook. Niet origineel? Waar is dat oude spreekwoord, 'beter goed gepikt, dan slecht verzonnen'! Warm aanbevolen.

AUTODUEL

Deze door HomeSoft geïmporteerde computertitel 'Autoduel' is gebaseerd op het in Amerika zeer populaire bordspel 'Car Wars', ontworpen door Steve Jackson. MicroProse, van onder meer 'Solo Flight' en 'Gun Ship' tekende, voor de computerversie. Let wel, alleen op disk! Op z'n USA's dus laden, laden...

Waar gaat het om? Stelt u zich even voor... de toekomst. Futuristische snelwegen waar het recht om los rond te rijden afhangt van de grootte van het gebruikte heupkanon. Doel is vooral het in leven blijven en het bekomen van een zo 'heavy' mogelijke wagen. In feite probeert elke speler het zo lang mogelijk uit te houden. Als het spel opstart kiest de speler een naam, vervolgens worden vijftig punten verdeeld over stuurmanskunst, scherpschuttersschap en knutselkracht. (Het is heel belangrijk dat u hier al met een goede keuze begint. Zo pakte in mijn gevalletje de instelling 20-15-15 niet onaardig uit.) Het begint natuurlijk met het bouwen van de wagen.

Zoals gewoonlijk heeft u als beginner veel te weinig geld om een beetje race-apparaat neer te zetten, maar vooruit. Body, chassis, vering, banden, bewapening, enzovoort... Het programma houdt uw speciale customizing wel in toom, want onder een 'MAD DRJ V24-turbo Super Challenger de luxe V2.1 cabriolet' horen wel brede Goodyear-sloffen. Logisch toch?

Met auto wordt het spelen, en heeft u een aantal opzienbarende keuzen. Natuurlijk wapens en munitie kopen. Een bezoekje aan je arena alwaar het goed oefenen is, maar opgepast want als u aan een wedstrijd meedoet, dan wordt het uitdeuken!

Ziekenhuis, aangezien u regelmatig moet worden opgelapt, compleet met plaatselijke Victor 'you're a pig' Ehrlich. Leuk is 'Joe's Bar' voor een drankje en de laatste nieuwtjes... Op z'n Amerikaans enzovoort. In de praktijk bent u voor het grootste deel aan het nadenken, opbouwen en onderhandelen. Voor de rest is het rijden en rammen. Hoe meer wapens hoe makkerlijker het sloopt, hoe meer power, des te harder het rijdt.

In de arena en met los-vaste koeriersdiensten valt er (veel) geld te verdienen en dus een vettere auto te bouwen. Hoe groter de auto hoe makkelijker het verdient, hoe rotter de klusjes... een vicieuze cirkel voor tijdens de lange winteravonden.

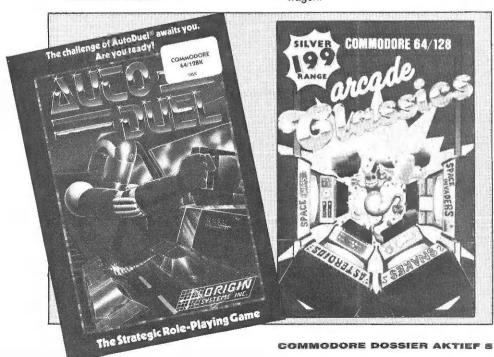
'Autoduel' komt compleet met vette handleiding, reference card, en overzichtskaart... Met name dit laatste is hard nodig, want u heeft me wel even een speelveld! Het zal wel duur zijn, maar het gaat dan ook om software-entertainment van de bovenste plank. Niet geschikt voor de fervente arcadeliefhebbers, meer een simulatie voor ook-avontu-riers.

Van het Engelse CRL dat ook voor 'Dracula' tekende komt dit bloedstollende 'Frankenstein'. In Engeland niet te koop voor personen onder de 15.

Dat belooft dus wel wat! De programmeur, Rod Pike, lijkt mij trouwens knap labiel qua horror. Smullen!

Het geheel (ik testte de cassette-versie) bestaat uit drie afzonderlijke delen te weten 'part one, hard journey', 'part two, the slaying', 'part three, the monster's story'. Het laatste deel is alleen toegankelijk als de eerste twee delen zijn opgelost, hoewel oplossen is een groot woord. Net als in 'Dracula' bestaat het adventure voorname-

lijk uit vooruitgang boeken. De speler weet vaak meteen of het goed dan wel goed fout gaat. Het laatste resulteert zoals altijd in het herstarten van het spel.

Het avontuur is niet echt grafisch te noemen, hoewel af en toe een vullende plaat doet afgrijzen.

Veel tekst dat zeker, maar er is jammergenoeg vrij veel tijd nodig om een commando te ontleden.

Het verhaal? Ik mag toch zeker wel aannemen dat iedereen weet wie of wat 'Frankenstein' is... Als u de Engelse taal niet machtig bent kunt u het wel vergeten, want veel van het specifieke taalgebruik vindt u absoluut niet in de all-round Prisma. Zeker aanbevolen, en aangezien dit spel een must is voor de komende maanden adventure-rubriek, verklap ik nog niets. Of toch één ding. Zeer verstandig is het om met SAY alles en iedereen op informatie uit te melken. Op een gegeven ogenblik wordt het lijdend voorwerp dit zo zat, dat het kadootjes gaat geven!

MEGA-APOCALYPSE

Softwarehuis Martech liet programmeur Simon Nicol een opvolger voor, het onder insiders befaamde, 'Grazy Comets' ontwerpen. Bob Stevenson (titelpagina van onder andere 'Druid') verzorgde de graphics en good ol' Rob-Hubbard stoomde de 12-inch disco-mix van de originele CC-tune klaar. Gelukkig weet je met niet-kameleon Simon Nicol meteen hoe laat het is: knallen in het kwadraat! En zo hoort het ook. De sub-titel, 'Find strange and exciting new worlds... then blast them to pieces!', komt zo uit de vaderlandse arcade-hogeschool, hoewel het toch om een zeer Engels produkt gaat. Een schitterende verpakking look-alike themaplaat maakt de speler alvast warm en even later barsten het lawaai en de aktie los!

Op die verpakking lazen we reeds dat het om een ½-speler(s) spel ging, vijf(!) kanalen geluid met gesampelde effectjes. 360 graden supersnel knallen.

Nog eens extra schild, vuurkracht, wendbaarheid en snelheid... eens kijken wat daar van overblijft.

Zeker wel de allermooiste sterrenachtergrond die ik ooit op een C-64 heb gezien, snel, smooth, netjes!

De kleuren zijn vrij normaal gekozen en nog niets doet vermoeden dat het een dobber gaat worden.

Drukt u maar eens op de vuurknop, en vooral die vinger op de die knop blijven houden, want anders is het twee-seconden 'game over'. Alles aan tegenstanders komt me een partij hard langs... Niet normaal gewoon! Het gaat allemaal zo snel dat er de eerste paar uur geen regelmaat is te

ontdekken en u de ene keer niet door level 1 heen komt, om de volgende keer op 8 of 9 te zitten. Gelukkig is er na enige analyse wel degelijk regelmaat en daarna wordt 'Mega-Apocalypse' een stuk leuker om te spelen, ook is de 2-speler optie een aanradertje als u toch een joystick en partner over heeft. Zet anders die tweede joystick maar op auto-fire, dat scheelt namelijk ook al een stuk!

Nu weet u nog niets. De vette punten pakt u door kleine tot grote planeten aan gruis te schieten, intussen vliegt er van alles aan ruimteschepen en invaders voorbij en dat moet gewoon kapot. Let wel op de extra toestanden-vliegers, want daarmee houdt u het wat langer vol! Van dit alles en nog meer komt er in de opvolgende levels, en alleen een steeds hoger wordende score vergoedt de spelmoeite.

Wat zal ik ervan zeggen? Op een paar schoonheidsfoutjes na lijkt het me een prima spel. Dat fantastische geluid moet u maar voor half geld nemen, Rob Hubbard heeft tenslotte ook wel eens een off-day. Echter, op dat sterrenveld na vind ik 'Zone 7, deel 3' veel leuker, en dat heeft u voor noppo uit Dossier kunnen intypen. Voor die paar tienen die u dan overhoudt moet u maar wat 'Arcade Classics' kopen. Dat is aanmerkelijk gezonder voor uw beurs.

MAAK DE JUISTE KEUZE ...

Alle informatie die u nodig heeft voor een gefundeerde keuze

- Vergelijking van alle in Nederland verkrijgbare typen en merken computers vanaf f 200 tot f 135.000
- Complete stap voor stap handleiding voor de aanschaf van een micro
- Overzichten van:
- printers,
- plotters, modems
- monitoren
- Computerjargon van A tot Z
- Bluf woordenboekje
- 10 jaar microcomputers: een historisch overzicht.
- Praktische kooptips

De **Personal Computer Koopgids** is ruim 200 pagina's dik en samengesteld door de redactie van **Personal Computer Magazine**, het toonaangevende micromaandblad voor Nederland en België.

Beslis nu en bespaar uzelf geld, tijd en ergenis!

Door nu f 14,95 over te maken op Amro rekening 46.66.85.203 of op girorekening 26.68.591, t.n.v. VNU Business Publications, afd. Lezersservice, met als omschrijving PC-Koopgids 1988, ontvangt u zo snel mogelijk de nieuwe koopgids.

De Personal Computer Koopgids is ook verkrijgbaar bij uw tijdschriftenwinkelier.

De Personal Computer Koopgids en Personal Computer Magazine zijn uitgaven van VNU Business Publications B.V., Rijnsburgstraat 11, 1059 AT Amsterdam.

PERSONAL COMPUTER

KOOPGIDS

markt

IK BIED AAN HARDWARE

- Amiga + V. Philips
 mon. + Luxe Paint II +
 True Basic + emulator. i.g.st.
 23.000. Patrick. Tel. (Belgie)
 050-513335.
- + 1541 diskdr. + MPS-802 printer (met graph. Rom 2) + power cartr. + datarec. + joyst. + disks (800 progr.) + boeken + cass. + Prijs: f 1700. Tel. 079-210318.
- Epson RX-80 printer. Incl. interf. voor CBM-64, AVT monochr. mon. 16 in, Geos best. progr. C.N. Snoek. Tel. 03404-16690.
- + cass.rec. + 1541C diskdr. + Philips gr. mon. + power cartr. + juyst. + softw. + boeken. Prijs: f 750. Tel. 01751-19083.
- + datarec. + printer + 5 bandjes + handl. Tel. 02274-3299.
- CBM-128 + 1570 dr. + 270 disks met CBM-64/128 softw. + ■■■ maker + joyst. + power cartr. Prijs: f 1350. Alexander. Tel. (na 17 uur) 075-160122.
- + 1541 diskdr. + Citizen printer + power cartr. + joyst. + cass.rec. + boeken + 40 disks (300 progr.). Prijs: f 1000. B. Bremer, Lovinkstr 8, Kampen. Tel. 05202-13733.
- Texas Instruments 99/4A + expanc.

 + dr. + = (o.a. PRK-modules)
 + softw. Tei. 01820-38349.
- Z.g.a.n. matrix printer tractorfeed. Willy Laureys, Belseledorp 95, B-9180 Belsele (Belgie).
- (jabados+) + tronbank met eproms. Evt.

 of z/w/ tv. Prijs: f 1100. H.

 Vroonhoven. Tel. 08303-15600.
- CBM-64 + datarec. + 1570 diskdr. + power cartr. + CBM-music-maker + joyst. + boeken + div. softw. (a.a. Summer-games I en II). ■ ■ koop ■ f 1199. Tel. 05110-4511.
- CBM-128 + stofh. + joyst. + 1570 dr. + Philips m. mon. (40/80) + boeken + Zero par. interf. met buffer + interf. + veel hardware. Prijs: f 1585. Tel. (na 18 uur) 01840-10014.
- MSX-Sony: HB-75P homecomp, Incl.: plotter/printer (CRN-41/4-kteur) + datarec. + ned. handl. + tijdschr. + progr. Tel. 08356-31209.
- F.C. met handt. (/ 65); floppy's met softw. (/ per st.) ■ diskettehakken (/ ■ st.). P. Maanen, Ommoordseweg 50-A, 3056 JP Rotterdam. Tel. 010-4551250.
- CBM-128 + 1570 + MPS-803 + joyst. Prijs: I 800. Tel. 83403-76250.
- Seikosha GP-100VC printer ■■ CBM-64. Prijs: *f* 200. Tel. (na 18 uur) 04255-1937.
- Seikesha SP-180VC printer (9 mnd oud) ■■ NLQ + tractorfeed. H.J. Leever. Tel. (na 17.30 uur) 070-909823.
- + 1541 + cass.rec. +
 MPS-803 printer + muis + power cartr.
 + compl. + floppy's o.a. Geos +

Abonnees Commodore Dossier kunnen deze rubriek kosteloos aadvertentie plaatsen. Service is uitsluitend voor particulieren. Puur commerciële advertenties aanbiedingen illegale programmatuur worden geweigerd. Service is it verantwoordelijk fouten als gevolg onduidelijke opgave. Een advertentie hoogste 7 regels 21 aanslagen lang zijn.

Opsturen Commodore Dossier, t.a.v. C. M Haan, Rijnsburgstraat 11, 1059 AT Amsterdam.

- handl. + veet boeken + bandjes + \parallel jøyst. Prijs: f 17509. J. Janssen. Tel. 08855-73011.
- ◆ Z.g.a.n. Atari spetcomp. 20 spelmodules o.a. Pac-man, Jungle Hunt, Prijs: f 150. Evt. ruilen tegen CBM-64/128 ■ dem/hardw. Tel. (na ■ uur) 139945,
- CBM-128D + printer +
 1702 kl. + 7502 Philips +
 LS123 + plm disks + div.
 boeken. Prijs: / 2200. Tel. 020-430029.
- CBM-128D + m. + 1530 rec. + ■ disks/cass. ■ softw. (o.a. Vizawrite 128) + power cartr. + joyst. Yraagprijs: ■ 31000 (Hft. 1700). H. Brandwijk. Tel. (Belgie) 011-734736.
- printer + Newsroom + Printshop + Printmaster + pap. Prijs: 1 200. Tjeerd. Tel. (na 16 uur) 04108-3277
- CBM-64 + data + joyst. + spelletjes + boeken (3 mnd oud). Tel. 053-357570.
- Voeding CBM-64 (f 40) en 4 orig. cass.: NL. Spitfire 40, Schiphol, + Dossier Commodore voor f (inct. verzending). J. Steffers, Catharinaland 114, 2591 CP Haag.
- Z.g.a.n. matrix printer met tractorfeed. Willy Laureys, Belseledorp 95, B-9180 (Belgie).
- CBM-64 + 1541 met speeddos + (jabados+) + tronbank met eproms. Evt. ook ■ z/w/ tv. Prijs: f 1100. H. Vroonhoven. Tel. 08303-15690.
- + datarec. + 1570 diskdr. + power cartr. + CBM-music-maker + jayst. + boeken + div. softw. (o.a. Summer-games I = II). = koop 1199. Tel. 05110-4511.
- CBM-128 + stofh. + joyst. + 1570 dr. + Philips m. mon. (40/80) + + Zero par. interf. met + ser. interf. + veel hardware. Prijs: f 1585. Tel. (na 18 uur) 01840-10014.
- MSX-Sony: HB-75P homecomp. Incl.: plotter/printer (CRN-41/4-kleur) + datarec. + ned. handl. + tijdschr. + progr. Tel. 08356-31209.
- F.C. ■ handl. (f 65); floppy's met softw. (f 2 per st.) ■ diskettebakken (f 40 per st.). P. ■ Maanen, Ommoordseweg 50-A, ■ JP Rotterdam. Tel. 010-4551250
- CBM-128 + 1578 + MPS-803 + ioyst. Priis: f Tel. 83403-76250.

- Seikosha GP-100VC printer voor CBM-64. Prijs: f 200. Tel. (na 18 uur) 04255-1937.
- Seikosha SP-180VC printer (9 und) met + tractorfeed. H.J. Leever. Tel. (na 17.30 uur) 070-909823.
- CBM-64 + 1541 + cass.rec. + MPS-803 printer + muis + power cartr. + compi. + floppy's o.a. Geos + handl. + veel boeken + bandjes + joyst. Prijs: f 17509. J. Janssen. Tel. 08855-73011.
- Z.g.a.n. Atari spelcomp. met 20 spels e.a. Pac-man, Jungle Hunt. Prijs: f 150. Evt. ■ tegen CBM-64/128 modem/hardw. Tel. (na ■ uur) 139945.
- CBM-128D + MPS-803 printer + 1702 kl. mon. + 7502 Philips mon. + LS123 modem + ptm 260 disks + div. boeken. Prijs: f 2200. Tel. 020-430029.
- CBM-128D + + 1530 rec. + disks/cass. met softw. (e.a. Viza-128) + power cartr. + joyst. Vraagprijs: Birs | Hit. 1700). H. Brandwijk. Tel. (Belgie) 011-734736.
- Brother HR5C printer + Newsroom + Printshop + Printmaster + pap. Prijs: 1 200. Tjeerd. Tel. (na 16 uur) 04108-3277.
- CBM-64 + + joyst. + spelletjes
 + bocken (3 mnd oud). Tel. 053-357570.
- Voeding (f 40) en 4 orig. cass.: NL. Spitfire 40, Schiphol, (incl. verzending). J. Steffers, Catharinaland 114, 2591 CP Haag.
- + dataset. + Superbase + Geos V1.3 + Vizawrite + handb. Prijs:

 Bfrs Jozef Sutter, Dr Van Wymerschlaan 2, B-9620 Zottegem (Belgie).

 Tel. (kant.) 041-416570.
- CBM-64 + 1541 diskdr. + taperec. + 35 disks ■ 10 ■ ■ softw. + 2 joyst. + orig. Picasso + ■ ■ cartr. Prijs: f 950. B. Hunnekink, Zwelle. Tel. 038-225649.
- + 1541 diskdr. + printer + 2 juyst. + stofh. + handl. Prijs: f 1100. P. Hoedeman, Zoetermeer. Tel. 079-417555.

- Voor CBM-64/128: Philips 7552 (4 mnd oud) 7 200. Tel.
- CBM-128D + 1901 + 1571 + Star NL-1D + Teletron + veel CBM-64/128 softw. + boeken. Vaste prijs: / 3200. Tel. (na uur) 010-4744590.
- + dalarec. + 1541 diskdr. + printer + + Geos + veel progr. + diskbak + cass. + power cartr. + cartr. II. Prijs: f 1000. Tel. 019-4348717.
- CBM-64 + 1541C + cass.rec. + ficartr. II + sim. Basic + sp. saver + plm progr. op band/disk + compl. + boeken + tijdschr. Prijs: f 750. Tel. 01880-37647.
- CBM-64 + rec. + stofkappen (f 300); 1570 dr. (f 425); sim. ■ cartr. + handl. (f 25); kl. ■ Novex 1414 ■ (f 425); ■ Basic cursus Logic ■ (f 25) en div. softw. op cass. ■ resp. f 3 ■ f ■ per st. Tel. 01748-14268,
- Commodore printer (1 jr oud)
 voor f 350. L. Paalvast, H.J. Mook27, 2286 Ryswyk ZH, Tel. 070935641.
- CBM-64 + rec. + 1541C + z/w tv + printer + boeken + tijdschr. + abonn. Comm. Dossier (aug.) + softw. (tape + ■ disks) o.a. Topless 2.0 + joyst. + power cartr. Prijs: f 1750. Stijn. Tel. (na 18 aur) 01612-2307.
- Voor CBM-64/128; z.g.a.n. game-killer cartr. voor f 50. Edwin vm Laar, Portelstr 13, 1445 CA Purmerend. Tel. 02990-41252.
- CBM-64, 1541 diskdr. + dataset. + printer Seikosha SP-180 VC + power card. Prijs: f 1250. Tevens div. boeken, handl. en disk met prog. voor f 1,25 per st. Tel. 01725-3357.
- Torch Pack + CP/M +
 Perfect writer, Filer, Calc + Taxan mon.
 + Star SG10 printer. K.W. Ast. Tel.
 030-613742 (tussen 18 19 uur)
 010-4330370.
- Amiga-1000 + 1081 mon. + + softw. Prijs; f Tel. 03465-62108.
- CBM-64 + datarec. + Cartr. (KCS) + Cartr. (KCS) + Cartr. (KCS) + Cartr. (KCS) + Cartr. + Cartr. (KCS) + Cartr. + Cartr.
- CBM-64 + diskdr. + printer + power cartr. + ■■ + cass.rec. + veel softw. op disk/cass. Vraagprijs: f 1400. Tel. 01714-2619
- 1541 diskdr. + Vizawrite tekst-+ handl. (f 350); ■ MPS-801 printer (f 150) ■ power cartr. (f 99). In ■ koop ■ f 500. Tel. 05232-62719.
- (1,5 jr oud) + 1541 diskdr. (1 jr oud) + cass.rec. + final cartr. Prijs: f 800. Arno vd Heuvel. Tel. 08850-18431.
- numeriek tst + 2x 1541 diskdr. + 100 802 printer + veel progr. (a.a. Finad 64+, boekh.) + syst.kast + veel boeken + doc. Prijs: f 1875. Tel. 078-311073.
- Star SG10C matrix printer CBM-64. Lettermog. (o.a. NLQ, 120

markt

- T/S) + tractorfeed. L. Venema, Diemen. Tcl. (na 18 uur) 020-951899.
- Cartr. disk/tape Turbo en 125 (exi. porto). Abdullah Oran. Tel. 076-462836.
- + diskdr. + datarec. +
 printer + 250 disks met veel
 softw. Prijs: || 1100. Tel. (na || | uur)
- CBM-128 + kl. + disk + joyst. + softw. (Geos, Jane, etc.) + boeken. Prijs: / 1250. Tel. 070-522643.
- Kt. Commodore MCS-801 printer. Vraagprijs: # 400. Tel. 070-559472.
- CBM-128 + 1571 diskdr. + printer + linten + cartr. + disk + handl. soft hardw. + rec. + cass. + lit. Prijs: 1 2100. Tel. 010-4513578.
- CBM-128D + 1351 muis + datarec. + Geos 1.3 + Giga-Cad Plus + Koala Painter, Killer Cursus Basic ■ (80 lessen van NTI). Prijs: f 1900. Tel. 04103-2240.
- CBM-64 + 2 dr. + cass.rec. + muis + sampler + printer interf. + 150 disks + ■ boeken + ■ tijdschr. + mon. + cartr. ■ vd ■ Tel. 020-797727.
- Classic 2 kl. printer (type IDP-560). Prijs: 1 75. H. Lampe. Tel. (na 18 uur) 020-136809
- Final cartr. I + handl. (*f* 50) en po — cartr. + handl. (*f* 80). Tel. (na 18 uur) 05490-62822.
- Uitgeb. 1 1541 speeddos+
 Tronbank Eproms, Evt. ook z/w
 tv. Prijs: I 1100. H. van Vroenhoven.
 Tel. 08303-15606.
- Simon's cartr. met f 45. M. Wiel, Barbarastr 16, 5251 AJ Vlijmen. Tel. 04108-4857.
- Commodore MPS-1000 met ser. en centr. aansl. Print dus o.a. CBM-64, Amiga, Atari MS-DOS. Tel. (na 18 uur) 030-717849.
- Commodore MPS-803 printer + tractorleed + pap. voor | 300. Tel. 01823-2316.
- + 1541 rec. + joyst. + printer GE TXP 1000 + ktv 36cm + 130 floppy's + 24 bandjes + lit. + pocartr. Tel. (na 19 uur) 02990-44173.
- CBM-64, diskdr., printer, cass., power cartr., 110 disk softw., veel lect. jeyst. Prijs: f 1200. Smit, Lisserbrock. Tel. 02521-18503.
- MPS-801 printer pap. (18 mnd oud) 1300. Tevens: gamekiller f 30. Humphrey. Tel. (tussen 17 18.15 uur) 020-126205.
- CBM-128 + 1571 diskdr. + 1901 kl.
 + cass.rec. + 30 disks + diskbox
 + lect. Prijs: Hfl. 2000. (Belgie).
 Breda. Tel. 03-3115557.
- CBM-64 + datarec. + Atari joyst. + Quickshot joyst. + disks (softw. games), Geert Goemaere. Tel. (Belgie uur) 03-7742294.

- C8M-128D + z/w === + printer + prof. softw. === 1 1600. Tel. 04186-
- softw. te koop: 14 zelfgem. progr. op disk (f 5) = op tape (f 7,95). (o.a. Huisverhr.). Steven. Tel. 01881-1712.
- 64 1 + cass. + werdcraft musiccomp. + letters per regel + heederbord. + statistic alles hardware + boeken. Prijs: / lett. 03440-10065.
- Teletron 1200 (f 300); NYS0861 (f 150) en erig. stack ligtpen (f 40). F. Willems, Nijmegen. Tel. 080-771960.
- CBM-128, 1541 diskdr., Philips mon., joyst., div. softw., handl., etc. Prijs: f 1600. Tel. (na 16.30) 030-792752.
- CBM-64 + diskdr. + speedos + datarec. + 70 disks ■ softw. + boeken + div. tandl. (FSII, Geos, Simon's Basic). Tet. (na ■ uur) 078-195576.
- CBM-16 + cass.rec. + ca. 150 progr. Prijs: f 350. Tel. (tussen 18 ■ ■ uur) 01153-2327.
- CBM-64 + z/w mon. + 1541 + boeken. Tel. 018-4354870.
- + drive (2 mnd oud) + + veel progr. = tape/disk + jøyst. + ingeb. reset + boeken + spellen + orig. hoes. Edwin Seben, = 14, VA Tiel. Tel. 03440-14259.
- (Viccom) CBM-64 (300 baud, 75/1200, etc.). Prijs: f 180. Stephan Tiebosch, 17, 6871 LT Renkum. Tel. 08373-14350.
- Teletron modem CBM-64/128 voor / 300. Tel. 02990-41252.
- CBM-128 + dataset. + boeken (b.a. + Tips ■ Truks) + softw. Prijs: f 700. Twan van Oers, Julianastr 1, 4751 ■ Oud Gastel. Tel. 01651-3739.
- + MCS-8017 kl. printer + datarec. + Final cartr. + ca 500 progr. (o.a. Jane, Wordstar, Geos, Multimerge (CP/M), Multiplan (CP/M) = 1000. Tel. 03402-47228
- + datarec. + power cartr. + Expert cartr. V3.1 + diskbak + disk met softw. (o.a. Jane, CP/M) + tijdschr. + joyst. + disknije. Prijs: | 1400. Tel. 02995-2904.
- KCS-disk speedloader f 75

 f K KCS-tape speedsaver f 75 voor 25. Hans Gerritsen. Tel. 035-16681.
- 1081 (3 mnd oud) Amiga Vraagprijs: f 375. Tel. 045-222576.
- The Final cartr. en Radar Basic (cartr. resp. f 100 en f 40. Tevens softw. disk GBM-64 koop of ruil. Wessels Heemskerk. Tel. 02510-46999
- VIC-1520 kl. plotter f 75. A.C. Hendriks, Huygenstr 121, 9727 JC Groningen. Tel. 050-272765.
- + gr. mon. + datacass. (9 mnd oud) + MPS-1200 printer (2 mnd oud) + softw. (o.a. Superscript, Superbase, Geos) + joyst. + handl. v. app. +

- progr. + dlv. (v.z. printstand.). in koop voor / 2400. M. vd Neut. Tel. (na 18 uur) 01820-37025.
- CBM-64 + 1541 + speeddos + kl. tv 31cm + 2 diskdozen + ca ■ disks + softw. + Votrax + boeken + veel extra's + cass.rec. (f 850); 801 printer (f 275) ■ Teletron 1200 modem (f 275). Tel. 055-336397.
- CBM-64, dataset., cass. CD-Dossier assembler voor 7000. Jozef De Sutter, Dr Van Wymerschlaan 2, B-9620 Zottegem (Belgie). Tel. 041-416570.
- Voor K Eprombank +
 Epromprogr. + Epromwisser en softw.

 f 300. Tevens Teletrom Modem f 250. Kees. Tel. 02220-2928.
- MSX-1 Sony met cass.rec. Sanyo joyst. met dubb. vuurknop + boell + cass. (o.a. Tassword, MT-Base) f Tel. 02298-2356.
- Voor Amiga: 3,5" extern diskdr. 1010 (in orig. verpakk. en ■ oud). Vraagprijs: I 275. Tel. 045-222576.
- CBM-128D (6 mnd oud) + 40/80cel. Philips + 1530 rec. + softw. (e.a. Jane, Oxfort Pascal, games) + joyst. + boeken + tijdschr. Tel. (ma t/m tus-■ 18 21 uur) 01820-25093.
- CBM-128D + power cartr. +
 Jane-128 + Suzo joyst. + disks +
 z/w tv + boeken + veel softw. (9 mnd
 aud). Prijs: f 1300. Tel. 073-144198.
- Advance (128 Kb) + datarec. + 2 softw. pakketjes (tekstverw. boekh. progr.) + mon. (ook gebr. WC20) (f 350); CBM-64,
- 1541, MPS-801 + div. cartr. o.a. Forth, Vicrel, disks softw. in | diskboxen o.a. CP/M, Pascal, Lisp-64, Logo, Pilot, Cobolt, Geos 1.2 + 30 tape's met softw. div. bocken (f 1600) | Vic-20, datasette + Vic-1212 (progr. dicartr.). Zonder | ding. (f 180). Tel. 020-104778.
- CBM-64 + 2x1541 diskdr. + Teletron 1200 printer + power cartr. + datarec. + tape's + = promkrt. incl. 8 eprom's (32 K) + progr. + diskbakken + 360 floppy's, etc. Vraagpriis: ¶ 2250. Tel. 030-511432.
- CBM-64 met printer, datarec., 1541 diskdr., z/w tv, plm 1000 progr., Telex-converter en speedloader. Vraagprijs: f 1500. Tel. 08340-45883.
- (vol met spellen). Tel. 08850-15342.

- CBM-128 + 1571 diskdr. + 1530 taperec. + ca 100 disks. Prijs:
 20,000. David Schroeyers, Drossaertplein
 4, B-2710 Hoboken (Belgie). Tel.
 03.828775
- CBM-128 + 1571 + 1541 + 80col. mon. + 100 floppy's + Final cartr. II + + div. + muis. Prijs: f 1500. E.W. Kalff, De Wilt 9, Veenendaal. Tel. 08385-26419.
- CBM-1280, ktv, Riteman C+ printer, datarec., power cartr., hoeken, disks en softw. Prijs: / data Tel. (na 18 uur) 05913-16413.
- + 1541 dr. + C2N rec. +

 + 1 joyst. + Seikosha

 6P100VC printer + 1520 plotter + ktv
 + Final cartr. III + Seiko Hor. RC1000
 + 500 dubb.z. disks met progr. + 8 diskboxen +

 werk CBM-64. Prijs:
 / 2100. Ook los | koop. Tel.
- 1901 Commedere kl. man. 40/80kel. geluid. (4 and oud). Prijs: f 700. Tel. 01810-18125.
- Commodore diskdr. = = 1541. + KCS tool uitgebr. Prijs; f 750. 10s te koop. H. Greijn. Tel. 01640-57833.
- CBM-128 + Philips 80kol. gr. mon. + 1571 diskdr. + Seikosha SP-180 VC printer, tekstverw. Perfect writer (CP/M) + C-compiler (CP/M) + div. boeken. Prijs: f 1650. Tel. (na 18 uur) 020-
- + dr. + softw. + + joyst. + datarec. Erg kompi. Tel. (na uur) 01736-3554.
- CBM-64 + 1541 diskdr. + mon. + cass. + \blacksquare kl. printer + snetlader + joyst. + + softw. + 3 jrg Comm. Dossier + boeken. Prijs: f 1500. Tel. 04-105-3610.
- MPS-803 printer + ■ + gebr. Vaste prijs: 2300. Tel. 01718-
- + printer + softw. (o.a. Superscript, Superbase, Flightsim., Astrologie, spelletjes) + kabel Widigrogr. voor f 550. Tel. 020-184169.

IK BIED AAN SOFTWARE

- Voor CBM-64: orig. Duikboot sim.: 'Up Periscope' + handl. Tel. (Belgie ■ ■ 17 uur) 014-583407.
- Nwe Amiga-Videoscape + orig. handl. + verpakk. Prijs: f 385. Tel. 010-4562659.
- O-Bert en Centipede cartr.

 f per st. Tevens gevr.: adventures
 disk handl. voor Gamemaker Geos. Tel. (tussen 19.30 21.30 uur) 020-310204.
- Nwe Amiga-Videoscape 3D + orig. handl. + verpakk. Prijs: f 385. Tel. 610-4562659.
- Q-Bert Centipede op cartr.
 f 35 per st. Tevens gevr.; adventures

markt

- voor CBM-64 gp disk en handt voor Gamemaker en Geos. Tel. (tussen 19.30 nn 21.30 uur) 020-310204.
- De nwste CBM-64 topgames, utils, etc (Hi pgs, WCC, WOD, SKL, The Expert, etc.) D. Christeaens, Vandeveldelaan 7, B-3200 Leuven (Belgie).
- Little computer people C (f 20); International Soccer (f 20) en Vissible solar system (f 15). In een koop voor f 50. A. Kurt,Dr W Vosstr 10, 3172 VM Poortugaal.
- Voor CBM-16: Basic cursus, Water grand prix, Bandits at Zero en Spiderman. Tel. 05490-68084.
- MSX software (p.a. MT-Base, Jet Bomber, Mastervoice, Laydock, Nemesis, Eagle Control). Huub Timmermans, Beemderhaekwep 2, 6095 NS Baexem.
- W Voor CBM-G4: o.a. Finad 64+, Simon's Basic, Easy Script ₪ Easy File. Veel boeken, etc. ₪ afles orig. H.C. Stoker, Noorderstr 25, 3742 HB Baarn. Tel. 02154-17281.
- World games in orig. versie, op cass. en ñandl. voor Birs 500 (Hil. 25). P. Dekker, Terlo 147, B-2460 Kasterlee (Belgie). Tel. 014-555171.
- Teletron 1200 modem vanz CBM-64. Incl. Viditel e.d. Tel. 010-4731019,
- W Vuor CBM-64 z.g.a.n.: printer en diskdrive. Max. prijs: f 225 per stuk. Tel. 070-556927.
- Voor CBM-64: 1541 diskdrive en MPS-803 printer. J. de Koster, Hoogstr 5, 4521 BK Biervliet. Tel. 01152-1597.
- W VIC-20: aansl. kabel tv met modulator, uitbr. geh. en andere hardware. Ook evt softw. (m.o.z. VIC). Max Lamper is Amsterdam. Tel. (na 18 uur) 020-976985.
- Orig. van Biggles, Dawn Patrol en Nexus ad f 2D per st. In een koop: f 50. Tevens een 1541 gevr. Krijn Engels, Wingerd 546, 2742 SK Waddinxveen. Tel. 01828-10783.
- Voor CBM-64: China Miner (f 20) en Gridrunner (f 10). Ook softw. te ruil. Patrick. Tel. 071-215919.
- Voor CBM-128: Speedscript 129 tekstverw. + ned. handl. Tel. (na 18 uur) 055-418235.
- Viditel floppy en cartr. Boekh. progr. vol. AD.-Simon's Basic. Div. tijdschr. en boeken. J. Holt, Zonnebloemlaan 38, 2111ZH Aerdenhout. Tel. 023-246943.

IK ZOEK HARDWARE

- 1571 diskdr. voor red. prijs. A. ter Harmsel, Hagedoornweg 1, IIO42 KG Zwolle. Tel. 038-214067.
- Kl. mon. voor CBM-64. L. Wiering, Vossenerlaan 135, 5924 AD Venlo. Tel. 077-870601.
- CBM-64 + 1541 diskdr. Tel. 05114-2628.
- Een 2e-handse 1541 diskdr. mml handl. Evt. ook enkele progr. Jos Berkien, Boornik 4, 6681 KG Bemmel. Tel.080-226628.

- WKL mon. voor CBM-64. L. Wiering, Vossenerlaan 135, 5924 AD Venlo. Tel.
- CBM-64 + 1541 diskdr. Tel. 05114-2628.
- Een 2e-handse power cartr. Eddie Reinhoudt, Triangeldreef 70, 4876 EH Et-Lin Leur. Tel. 01608-34990.
- Philips kl. mon. CM8833, CBM 1570/71 diskdr. nn Star NL-10 printer (voor CBM-128). R. Udo, Tuinstr 7, 7101 GL. Winterswijk. Tel. (na 19 uur) 05430-18381.
- S.C.N.-modem, handl., softw., etc. Jeruen. Tet. 94108-7524.
- Gen. Electric 3-8150 interface.Tel. 023-362641.
- CRM-64 + 1541 diskdr. vnor max. f 400. J. Visser. Tel. (na 18 uur) 010-4566188.
- CBM-64/128 grafik-commander plotter scanner. P.J. Michilsen, Hogeweg 49, 7315 CE Apeldoorn. Tel. 055-213822.
- Printer voor de Philips P2000T. P.A. Soeteman, Spreeuwenstein 22, 3253 VM Ouddorp. Tel. (na 17 uur) 01878-1593.
- Goedk. werkende 1541, power cartr. of music-keyboard. Tevens softw. op cass./disk gevr. John. Tel. (na 17 uur) 08365-1017.
- Voor minder valide: een 1571 diskdr. tegen red. prijs. M.A.Th. wan Melsfort, F C de Vinckstr 20, 3222 EF Hellevoetsluis. Tel. 01883-13484.
- Goede 1541 diskdr. vanu plm. f 125.
 Tel. 05987-15837.

IK ZOEK SOFTWARE

- De ned. adv.: Hel Mysterie van Arendarvon Castle op tape of disk tegen hoge verg. J. Bergwerff, Burg. van Esstr 238, 3195 AK Pernis RT.
- Voor CBM-8032: tekstverw. (Word-craft) tegen verg. H. vd Post, Vlietweg 36, 2323 LC Leiden. Tel. 071-764211.
- Progr. yuur Amiga. Tevens handl. Scribble. Marc. Tel. (na 18 uur) 970-246475.
- Voor CBM-64 op disk: progr. um e4lektr. printschema's 18 ontwerpen un andere softw. Evt. 18 rull tegen gedigit. muziek. R. Demuydt, Kastanjelaan 5, B-8480 Veurne (Belgie).
- Yoor CBM-64 np disk: progr. om e4lektr. printschema's to ontwerpen on andere softw. Evt. të ruil tegen gedigit. muziek. R. Demuydt, Kastanjelaan 5, B-8480 Yeurne (Belgie).
- MFS-E03 printer + tractorfeeder (Hfl 470); CBM-64 + datarec. + joyst. + style (Hfl. 470); electr. typemach. Brother EP-20 (Hfl. 280) en Seiko RC1000, Trackbal, ... Tel. (Belgie) 056-411472.
- Commodore 1541 diskdr. + handl. Max. prijs: f 250. Tevens softw. op tape/disk gez. Arnoud Doolaard. Tel. 08385-14277.
- Voor jongen van 14 jr.: 1541 diskdr. Liefst met wat spelletjes en in de omgev. van Leiden. Michel Haneveld, Lisdodde-

- kreek 37, 2353 JP Leiderdorp. Tel. 071-892913.
- Tegen red. prijs em CBM-64 1541 diskdr. (liefst met progr.). D. Eduard. Tel. 01820-35488.
- ♠ Ledenadm. progr. Evl. te ruil tegen ander softw. J.W. Nowee. Tel. (na 18 uur) 010-4852059
- HEI spel 'Temple nl Apshai' van mul Huis Epyx. Compl. met progr. (liefst in hel Engels). L. van Veen, J.F. Kennedylaan 34, 3981 GC Bunnik. Tel. 03405-63059.
- Een copieer progr. woor de Amga 500. H. vd Pol, © Boedijnweg 14, 1611 ZJ Bovenkarspel. Tel. 02285-15281.
- ► Voor de CBM-64: Ng mouth. Dennis vd Jagt, Samenwerking 57, 106N RF Amsterdam. Tel. ('s avonds) 020-195953.
- Voor beginner: boeken voor de CBM-64. Erik Schakenbos, Endepoellaan 4, 2361 VII Warmond. Tel. 91711-10708.
- Ned. handl. gez.: Game maker en Digitizer PKM en Sound buggy. Copy's of orig. beschr. worden teruggest. A. Ligthart, Dreef 46, 1735 HM t Veld.
- Commodore Dossier: cassette 1 en 2. E.A. Franke, Ravelijn 105, 7823 TC Emmen. Tel. 05910-21563.
- Voor CBM-128: bridge progr. (integraalrekenen vnnr meerdere zittingen en gedupl. spellen). Tel. 02230-32720.
- Voor CBM-128 alle softw. Ook progr. onder CP/M. Freddy vd Berghe, Wijnhuisveld 61, B-9750 Zingem (Belgie). Tel. 091-846302.
- Belgische Demo-freak verzamelt alle werkende Amiga-demo's. Tom Kochuyt, Grensstr 168. II-9000 Gent (Belgie).
- Voor Amiga: games, business un Telecam. progr. Heb ank progr. cm Is ruilen.
 C. Suykerbuyk, Irisstr 10, 4651 MB Steenbergen, Tel. 01670-64408.
- © Dd 2 progr. van Superbase-64: Labels en Makelabels. Dirk Visser, IJselstr 119, 9406 TS Assen. Tel. 05920-52874.
- Beginner zoekt softw. waar CBM-128 + CP/M. Alles is welkom. Tel. 030-610026
- Handl. CBM-128 Superscript. C.F.
 Damstra, v.K. Verschuurlaan 5, 9721 SB
 Groningen. Tel. 050-254696.
- Voor de CBM-64. M. Kloosterman, Wortelhaven 30, 9101 NM Dokkum.
- Voor CBM-64 + diskdr. gez.: zak. progr. (database, tekstverw., baekhouden, beleggen, Geos, etc.). W. № Poorter, Dorp 31-A, B-9208 Schellebelle (Belgie).
- ▶ Verzamelcass. ull Comm. User van 1987 (met o.a. Christmas Eve). Evt. ook op disk. Andre Warringa, J Kammingastr 15, 9643 KE Wildervank. Tel. (na 18 uur) 05987-15337.
- Orig. of copieen van orig. Lode Runner Disks maakt niet uit welke 1,2,3,4 en/of Championship. Charles. Tel. (tussen 19 en 20 uur) 01880-35784.
- Voor Amiga 500 tegen red. verg. Arjan Scheffel. Tel. 030-312006.

- Voor CBM-64: vertaalprogr., C, Pascal, Forthran, Cohol, etc. Evt. ook le ruil. Plm. 2000 progr. Tel. 08385-18712.
- Noor CBM-64: Natu Commander op disk. Evt. ook M. ruil. C. van Duin, Layendelhof 50, 2203 EH Noordwijk ZH. Tel. 01719-14227 of 02523-74941 overdag.
- Voor CBM-128: dBase II, Multiplan 1.06 en Wordstar. R.L. van Gelderen, Neuweg 96, 1214 €X Hilversum. Tel. 035-233252
- Progr. voor aandelen en/of opties. Evt. w ruil tegen andere progr. en wie keeft erv. met Compudate? T.B. Kuiper, Kamilleweg 35, 9731 JE Groningen.
- Progr. voor de CBM-128. Tel. 02510-11458.
- Op disk: The Newconsultant, Printshoppak, Homepak, Newsroom, Textomat, Synthinat + evt. handl. Ninel Leyssens, Kruisstr 42, B-3530 Houthalen (Belgie). Tel. 011-524396.
- Printerprogr. vonr Seikesha GP700VC printer. Tevens softw. op disk til ruil. W. Zwanenburg, Whitl ZZ 65, 2231 GJ Rijnsburg. Tel. 01718-30857.
- Superbase voor CBM-64. T. Roelink, Lingestr 41, 4421 KR Kapelle. Tel. 01102-3894.

IK WIL RUILEN

- Amiga softw. en handl. Evt unk tu koop gevr. Chris Rademakers, J Ligthartstr 563, 1964 HR Heemstede. Tel. 02510-38015 of 28621.
- Voor CBM-64 en Amiga: do laatste nwste games. H. Van Haele, Hoekje 36, B-9950 Waarschoot (Belgie).
- Amiga. Ruiten van softw. en info. Wim Vancauwenberghe, Bellebroekstr 1, B-9700 Oudenaarde (Belgie). Tel. 055-314755.
- Pim. 150 theis voor CBM-16: e.a. Commando, Formula I, Thai Boxing, Star Events, Scooby Boo, Fast Save. It zoek: o.a. Ghoul 'n Goblins, Beach Head, Painthox. M. de Groot. Tel. 01621-20867.
- Amiga software. Tel. (na 18 uur) 01892-14237.
- Softw. www de CBM-64. Tevens voor f 5 to koop: stencil met plm 200 spelpokes wow uum oneindig aantal levens, vliegtuigen, etc. Tel. (tussen 19.30 um 21.30 uur) 020-310204.
- CBM-64/128 en CP/M softw. op disk. Liefst gebr. prgr. Tevens gez.: ned. handl. Newsroom. Hans vil Bovenkamp, W Breukelderweg 64, 6721 MR Bennekom.
- Voor CEM-54 en Amiga: de taatste nwste games. H. Van Haele, Hoekje 36, B-9950 Waarschoot (Belgie).
- Amiga. Ruiten van softw. en info. Wim Vancauwenberghe, Bellebroekstr 1, B-9700 Oudenaarde (Belgie). Tel. 055-314755.
- Pim. 150 titels voor CBM-16: o.a. Commando, Formula I, Thai Boxing, Star Events, Scooby Doo, Fast Save. Ik zoek: o.a. Ghost 'n Goblins, Beach Head, Paintbox. M. de Groot, Tel. 01621-20867.
- Softw. vaor de CBM-64. Tevens voor

- f 5 te koop: stencil met plm 200 spelpokes voor een oneindig aantal levens, vliegtuigen, etc. Tel. (tussen 19.30 en 21.30 uur) 020-310204.
- © CBM-64/128 en CP/M softw. op disk. Liefst gebr. prgr. Tevens gez.: ned. handl. Newsroom. Hans vd Bovenkamp, W Breukelderweg 64, 6721 MR Bennekom.
- © CBM-G4 progr. Marc Jamers, Recentain 35, B-3540 Zolder (Belgie).
- Amiga softw. Willried van Minsel, Stationsstr 59, B-3171 Westmeerbeek (Belgie). Tel. 016-696046.
- CBM-64 softw. op cass. A. van Us, Lutskedijk 10, 9051 CL Stiens.
- Amina softw. Roelofs, Tel. 010-
- Amina softw. Mennon Biinsdom, Wolgrasstr 8, 2165 XH Lisserbroek. Tel. 02521-14086.
- Amiga software. Tel. (na 18 uur) 01892-14237.
- ⊕ CBM-64 + datarec. + diskdr. + power cartr. + boeken + tijdschr. + joyst. + 3000 progr. op 17 cass. en 60 ds disks + div. handl. Dit alles tegen de Amiga 500. T. Kuiper, Kamilleweg 35, 9731 JE Groningen. Tel. 050-418864.
- CBM-64 softw. Tel. 01820-22559.
- CBM-64 spellen op tape. Tevens gevr. tegen bet.: astrologie software. H. Atsma, Friese Weid 48, 1602 LN Enkhuizen.
- 64 Freaks. Progr. ruillen of te koop. Bit Image, Reeenlaan 35, B-3540 Zolder (Belgie). Stuur Bh's 50 en u krijgt mijn software lijst. Bfrs 70 per disk.
- CBM-64/128 fanaat wil ziin softw. colfectie uitbreiden. Y. D'Aleo, Verdegemstraatje 12-A, B-9050 Evergem (Belgie).
- Softw. voor de CBM-128, Dok handl. gez. vuur: Geos, Platine 64, Game Maker,

- Sound M.128 en Multiterm. Kan zelf gralis copiecren. P.J.R. Cuenen, Pastorijstr 40, B-3744 Spouwen-Bilzen (Betgie).
- Amiga Freaks!! Nieuwste softw. te ruil. Jernen Tel 010-4341738.
- Voor CBM-64 plm 1500 progr. op tape/disk, C. Hermsen, Korenbloemstr 43, 3911 ZH Rhenen.
- CBM-64 softw. op disk. Johan Philippe, Chrysantstr 4, B-8320 Brugge (Belgie). Tel. 050-358002.
- Nieuwe software (1500 progr.) vooi CBM-64. H. Schans, Derpsstr. 39, 8170 AB Vaassen. Tel. 05788-1201.
- Softw. op tape voor CBM-64. Gez.: Ace II, Gunship en 500CC. S. Stavast, Aldlansdyk 68, 9051 UH Stiens. Tel.
- De allernieuwste softw. (o.a. Skale or die, Gunsmoke, etc.). Tel. (na 18 uur)
- MSX Tashiba HX-10 64 K + passures. + veel softw. + joyst. + boeken (hif jr oud) voor een CBM-64 met cass.rec. + joyst. Jeroen Koopmans, v Bleiswijkstr 23. 1601 NA Enkhuizen. Tel. 02280-14867
- MSX-comp. 64 K + cas. + 100 spellen + boeken + tijdschr. + 2 joyst. te-gen een i.g.st.z. 1541 diskdr. M. Husken, ijnboomhof 24, 6951 MD Dieren. Tel. 08330-16968.
- 128 uit Comm. Dossier? Te ruil 128
- Amina software | van Duyn, Tel.
- Voor de CBM-64 up disk: games un

- Rubenslaan 3, B-2970 Hever (Belgie). Tel. 015-614111
- Amiga software. Edwin Groot Zwaaftink, Milantstr 157, 7415 TC Deventer,
- Wie wil zijn Final cartr. III ruilen tegen een power cartr. + f 50? Antoine Becks, Rijnstr 181, 5215 EC Den Bosch. Tel. (na 17 uur) 073-742358.
- Wie wil Geos-applicaties, zoals Geodex, Geocalc, Geofile, etc. en andere CBM-64 softw. ruilen? B. Engels, Esdoornstr 36, 2565 HS Den Haag.
- Amiga softw. Dok buiten Ned. Tevens aangeb.: nrs Compute en Compute Gazette 64-er 1982 t/m 1987. M. Hoytink, Nieuwe Pyramide 54, 3962 HW Wijk bij Duurstede. Tel. 03435-74241.
- Softw. op disk voor CBM-64. Elly Geerlings-Paalvast, Schiedamseweg 82,3134 BR Vlaardingen, Tel. 010-4355472
- Software vont de Amina. Tevens te koop: Aztec-C, de commerciele versie. Marcel Erkel, Bij de Kerk 1-A, 2965 AA Nieuwpoort. Tel. 01843-1725.
- Orig. Amiga softw.: Pagesetter, Barbarian, The Karate Kid R, DFAINT II + uitbr., ... veel spellen voor Amiga 500. Chris Willems, Schriekbaan 8, B-3120 Tremeto (Belgie).
- Software (140 disks) voor Amiga, Fredrik De Decker, Sasstr 64, B-9310 Lede (Belgie). Tel. 053-783273.
- Softw. (zak. en spel) voor CBM-64/128. S. Marchoul, W. Dø Mera-laan 16, B-3400 Landen (Belgie). Tel.
- Software voor CRM-64 Jacon Valkenburg, De Kranssen 35, 5581 AG Waalre. Tel 04984-14614
- Software voor de CBM-64/128 en Amiga 500. Tevens gevr. handl. voor Amiga 500 progr. Y.A. Buter. Tel. (na 18 uur) 02267-3702

OVERIGEN

- Computer Club year CBM-64. Uitwiss. van pokes, gegevens en het ruilen van softw. Gertjan Smit, Dollardiaan 3, 1784 BE Den Helder
- D Wie helpt mij met het maken van mijn Qantex 6000 printer? Techn.schema, aan-sluitinfo, etc. Theo, Tel. 08892-1833.
- Gez. tegen red. verg.: gebr. aanw. en/of handl. MPS-802 printer. M. Meens, Oude Molenweg 38, 6227 XV Maastricht. Tel 043-613786.
- RL A.R.System BBS. 24 uur per dag met vraag/aanbod hard + soft. Tel. 08897-76363. Tevens te koop/ruil: oudere bedriffscomp. Spraak: 08897-75672.
- Commodore Gebruikersgroep Groningen. Secr.: Kuchstr 98, 9728 KH Groningen. Elke 2e zat. vd mnd. 14 november a.s. van 10.30 tot 17 uur in de Beyumkorf. Jaltadaheerd 53.
- Eigenaar van CBM-16 wil eeen club beginnen vom uitwiss, van ervar., etc. J. Schoonbergen, Vliestroom 17, 1771 HB
- Wie helpt mij met het maken van mijn Qantex 6000 printer? Techn.schema, san-sluitinfo, etc. Theo. Tel. 08892-1833.
- Gez. tegen red. verg.: gebr. aanw. en/of handl. MPS-802 printer. M. Meens, Dude Molenweg 38, 6227 XV Maastricht. Tel 043-613706.
- BL A.R.System BBS. 24 uur per dag met vraag/aanbod hard + soft. Tel. 08897-76363. Tevens te koop/ruil: oudere bedrijfscomp. Spraak: 08897-75672.
- Commodore Gebruikersgroep Gronin gen. Secr.: Kochstr 98, 9728 KH Groninnen. Elke 2e zat, vd mnd, 14 november a.s. van 10.30 tot 17 uur in de Beyumkorf. Jaltadaheerd 53.
- Eigenaar van CBM-16 wit eeen club beginnen voor uitwiss, van ervar., etc. J. Schoonbergen, Vliestroom 17, 1771 HB Wieringerwerf.
- Ik zoek mensen met een Amiga en ac-coust, koppier, Sven Neuhaus, Kreuzstr 144, D-4600 Dortmund (Duitsland).
- Wie helpt mij aan copy 'Soundmonitor' uit Duits 64'er no. 10 (1986). Wordt ruim verg. Tel. 02260-14937.
- Gevr. tegen verg.: handl. van Micro-illustrator voor CBM-128. H. van Daalen, Korenmolen 151, 1622 JH Hoorn NH. Tel. (na 18 uur) 02290-38240.
- PRINT-O-DATA'S BBS. Tel. 070-291712. Elke dag online van 18 tot 8 uur. Baudrate 1200/300. Wij draaien met een psd. syst. progr., waarin een voor het snel zoeken van gegevens, etc.
- Gez.: handl. van Simon's Basic (copieen), Ruud Campsteiin, Mazurkastr 6, 5802 KR Venray.
- BRS Proxima Centauri, Tel. 010-4730326. On-line: elke dag van 22 tot 7 uur. 300/1200 Baud. Het BBS hestaat uit olm 50 menu-punten + unload.
- Madembezitters# RRS Billmer, Tel. 020-955198. On-line: 24 uur. 1200/75 + 300bd met veel leuke download.

- 05109-1735

- Softw. (vooral gebr. progr.) voor CBM-64/128. H. vd Bovenkamp, W Breukelderweg 64, 6721 MR Bennekom.
- Wie kan mit helpen aan Bulletin Board progr. C. van Zaanen, Distelvoorstr 28, 1031 XC Amsterdam. Tel. 020-324207.
- 02522-16459.
- andere progr. (ca 800 titels). R. Kokken,

SCN COMMODORE HOT-NEWS

HOT NEWS SCHIJF 27

lees dit eerst! bulletinboard eate risk ed-accembler cd-disassembler diskfile 2000 huishoudhudget letterbrij letterschuiven memory noach v2.1 radeloos star frek tolk topless

SCHIJF 28

4 schermen c64 80koloms demo128 aardrijkskunde64 antilist 64 autorace c64 balkdiagram 128 bootsector 128 borderklok/128 c64 sneller.c128 cassette tool cassette-index64 clock/128 crossref.c-128 datagenerator 128 dir 64/128 dir orint disklister 64 find/128

format lock geld rekenen 64 gosub label 128 graphic 80 c128 graphic demo 128 inout-klok/128 keer sommen c64 letterspel c64 tichtkraut/128 loader klok 64 merge 128 mergen/128 no directory num.keybord 128 old 128 optellingen 54 poker/128 punt-1/2 komma 128 puntkomma/128 regel linker 128 rekensommen 64 retat.wheel/128

ruimteraadsel 64

screenmaker bas **аплини с64** solit border/12 star sp.128 tapekaarten 64

toetspiep 128 variabelen c128 vermeniavuldia64 withelmus/128 wmmrd raden 64

HOT-NEWS SCHIJF 29 C-64/128

nestand c128 bestandlezer c128 bestandmaker c128 copy files c64 data merge c64 data spliter c64 database c128 disk-demon c64 dm demo1 c64 dm demo2 c64 ds demo alpha c64

de demo id c64 klapsprites c128 lowres 1 c64 lowres 2 c64 menu cen c64 roodkapje c64 son spel c128 speciaal id teleklapper, c128 uitleg data c64 uitleg menu gen 654

GENEALOGIE 64

Het STAMBOOM INFO was bedoeld om daar een artikeltje over te maken om aan te geven hoe in het programma kan worden gekeken of kan worden gewijzigd. Door een misverstand is echter het programma(tje) geplaatst.

Ook is niet duidelijk uit de verf gekomen hoe de volgorde van invoeren van de twee programma-delen is.

Door het testen van het programma en uit reacties van Commodore-leden zijn enige foutjes aan het licht gekomen. Ook zijn er verfijningen naar voren gebracht, waarvoor hartelijke dank.

Een en ander wordt hieronder toegelicht.

INVOEREN VAN HET PROGRAMMA.

A. Via een machinetaalmonitor het machinetaalgedeelte intikken. Doe dit nauwkeurig, controleer het enige malen, want hier is geen checksum (controleprogramma) op.

- B. Dit wegschrijven op een diskette onder de naam TEST.
- C. Computer uitzetten. Eventueel aanwezige Toolkits (bijvoorbeeld Power- of Final cartridge) of andere 'vreemde' zaken verwijderen. Computer weer aanzetten.
- D. Het checksum-programma (blz.12) invoeren of een reeds

Naar aanleiding van de reacties op het door mij geschreven programma Genealogie 64, gepubliceerd in Commodore Dossier Aktief van oktober 1987 gaat Joop Fokke nogmaals in op dit stamboomprogramma.

in uw bezit zijnde versie daarvan inladen.

TIK IN: RUN en geef een RETURN.

- E. Het machinetaal-gedeelte TEST weer inladen. NIET RUNNEN!!!
- F. TIK IN: POKE 44,11 en geef een RETURN
- G. Vervolgens het Hoofdprogramma (blz.6 t/m blz 10) intikken.
- H. Indien u wilt stoppen: TIK IN: POKE 44,8 en geef een RETURN
- I. Schrijf het programma weg onder de naam TEST2.
- J. Heeft u weer tijd en zin om door te gaan, doe dan het volgende:

Laad het checksum-programma in. RUN dit. Laad dan het. programma TEST2, NIET RUNNEN.

TIK IN: POKE 44,11 en geef een RETURN.

TIK IN: LIST en geef een RETURN.

U kunt nu zien waar u geble-

ven bent. Ga verder met intikken.

K. TIK IN: POKE 44.8 en geef een RETURN.

Schrijf het programma weg, indien niet klaar, onder de naam TEST3. Begin dan later weer bij punt 10.

Indien wel klaar, schrijf het dan weg onder de naam STAM1.

Nu nog de verwijzingen/verfijningen genoemd onder punt

Doe als volgt:

Laad het programma STAM1 in uw computer. GEEN chechsum inladen!! TIK IN: POKE 44,11 en geef RETURN.

TIK IN: LIST en geef RETURN.

1700 IF H = 0 THEN

U ziet nu het Basic-gedeelte. Wijzig onderstaande regels:

530 DIMT\$(12),H\$(6,18),K\$(25,9),V-\$(20,2) 1180 CLOSE2:CLOSE15:IF 0 = 2 THEN 550

PRINT: PRINT "ONGE-HUWD":GOTO 1860 4480 IF HU\$(1) = "N"THEN HU\$(2) = "O":GOTO 5150 5490 IF K\$(I,6) = "N" THEN K\$(1,7) = "-": K\$(1.8) = "-"":K\$(I,9) = "":GOTO 5580

Voer een nieuwe regel in:

3444 IF H = O THEN PRINT#1,:PRINT#1, "ONGE-HUWD": A = A + 2: GOTO 3620

U bent nu klaar met wijzigen.

TIK IN: POKE 44,8 en geef RETURN. Schrijf het programma weg onder de naam STAMBOOM. Gebruik hiervoor een lege, geformatteerde diskette.

LET OP!! U kunt niet 'LISTEN' als het programma 'GERUND'

U dient het programma daarvoor dan opnieuw te laden, nadat u de computer eerst heeft uitgezet.

Dit was het dan. Het lijkt allemaal erg ingewikkeld, maar als u er mee bezig bent valt het wel mee.

Wie al dit tikwerk te veel of te moeiliik vindt, kan met Joop Fokke contact opnemen. Ook is bij hem een uitgebreide handleiding voor het werken met het programma verkrijgbaar.

Ziin telefoonnummer is: 020-332027

DOSSIER COMMODORE AKTIEF

is een uitgave van VNU Business Publications BV Rijnsburgstraat 11, 1059 AT Amsterdam.

PRIMECY-REDACTEUR Wouter Hendrikse

Commodore Dossier komt tot stand in nauwe samenwerking met de redactie van

PCM

Mat Heffels (hoofdred.) Hans Becker Dirk H. Ringenoldus Paul Molenaar, Sander Hartog

Daan Ricke (art. Dir.) André de Saint-Obin Hans Boot Marlene van der Laarse

SECRETARIAAT EN BEELDVERWERVING Carla de Haan

AAN OIT NUMMER WERKTEN MEE Wijo Koek, John Vanderaart, Roelf Sluman, Luc Volders, Henk Snoeks en Ira Moore

LEZERS-SERVICE Vragen over gepubliceerde programma's kunnen alleen schriftelijk worden beantwoord.

LOSSE HUMMERS Aldipress BV, De Meern, tel. 03406 – 2044 Voor België: TUM, Antwerpen, tel. 03 – 237 0120

UITGEVER Ruud Bakker

MARKETING Daniëlle Schols

MOOFD ADVERTENTIE-EXPLOITATIE
Johan iJsebrands ADVERTENTIE-EXPLOITATIE Mark de Beer, Frank Tanis (chef) 020 - 5102 404

ABVERTENTIE-ORDERAFDELING Cor van den Berg (hoofd) Marion Smits 020 – 5102 351

PRODUKTIE Smeets Offset (NBI), 's-Hertogenbosch

(c) Copyright 1985 by VNU Business Publications BV, Amsterdam, VNO Business Prosident SV, Ansterdal Londen, VNU Business Press Syndication BV, Amsterdam. Uflgeversmaatschappij Diligentia, Brussel.

Niets uit deze uitgave mag worden overgenomen of vermenigvuldigd zonder de uitdrukkelijke schriftelijke toestemming van de uitgever.

CAT & KORSH

INTERNATIONAL

Deze speciale aktieprijzen zijn geldig tot en met 14 maart 1988. Haast u!

4 MEGHZ POWER BOARD

- * Verandert uw C64 in een supersnelle 4 meghz computer!
- * Schakelbaar naar 16 bit operating system!
- * Regelbare werksnelheid van 0.1-3.2 Mhz!
- * Keuze uit 1 of 4 Mhz, ook softwarematig!
- * Hoge compatibiliteit, ideaal met Turbo Trans.
- * Past in Cartridgeport, u hoeft niet te solderen.
- * Inclusief seriele diskturbo.

Nu alleen voor AKTIEF lezers van f 499- voor

349.-

AKTIEPRIJZEN

Userpoortverlengkabel van f 59 nu **39,**-

Magic formel 64 van f 249 nu 199. –

Eprom wisser de Luxe van f 129 nu **99,** –

Mini Kantoor II van f 99 nu **79.**–

803 Lint van f 18 nu **14,**—

Cartridge Development System van f 59 nu **49,**-

256k Eprom Board nu 129,-

32k Eprom programmer nu 139.–

Combiprijs nu 249, –

Soundbox C64/C128 nu **99.**–

64k Ram C16 nu 49.—

1 Meg. Eprom Board nu 199, -

Transformator C64 op accu nu **149**,

I/O Switch Unit nu 59,

Speedpack C64 nu 89,

Speedpack Plus nu 129,-

Burst Nibbler V1.8 nu 59,-

(Wees er snel bij want deze aanbiedingen gelden zolang de voorraad strekt en die is niet groot!)

NIEUW!

ROBOTARM

Sluit uw Commodore 64/128 aan op een echte Robotarm. Experimenteer zelf met dit grandioos nieuwe product. De Robotarm wordt geleverd met interface en 3 software pakketten. U kunt de besturingsprogrammatuur zelf aanpassen en ook uw eigen programma's schrijven. De Robotarm is niet zomaar een speeltje, maar een serieus product dat ook uitstekend geschikt is voor onderwijskundige doeleinden. De Robotarm kan alle kanten opdraaien, dingen oppakken en allerlei door u bedachte opdrachten

uitvoeren. Aansluiting van de Robotarm geschiedt eenvoudig op de Userpoort van uw Commodore 64/128. De Robotarm is bijzonder stevig en robuust gebouwd.

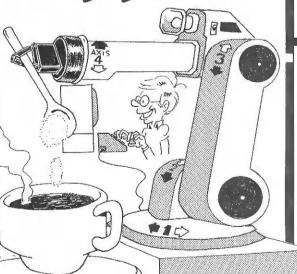
* Robotarm

★ C64/128 Interface

★ 3 besturingsprogramma's

* Nederlandstalige handleiding

£ 299.-

Boeken:

Werken met robots:

Uitgebreid instructieboek voor diegenen die meer over Robotisering willen weten en zelf besturingsprogramma's willen schrijven voor de Robotarm. Met veel voorbeeld-programma's. **f**

Besturen van Robotmodellen met de microcomputer:

Uitgebreid instructieboek voor diegenen die meer willen weten over allerlei soorten Robotmodellen en daar programma's voor willen schrijven. Met veel illustraties en voorbeeldprogramma's.

U kunt de Robotarm, de boeken "Werken met Robots", "Besturen van Robotmodellen met de microcomputer" en de overige in deze advertentie vermelde artikelen bestellen door het juiste bedrag over te maken op giro 47.94.913 of bankrek.nr: 50.39.93.190 t.n.v. Cat & Korsh International, Capelle a/d IJssel. Zie ook de grote Cat & Korsh advertentie in Dossier Commodore.

Bel 010-4507696